

Norwegian A: literature – Standard level – Paper 1
Norvégien A : littérature – Niveau moyen – Épreuve 1
Noruego A: literatura – Nivel medio – Prueba 1

Wednesday 4 May 2016 (afternoon)

Mercredi 4 mai 2016 (après-midi)

Miércoles 4 de mayo de 2016 (tarde)

1 hour 30 minutes / 1 heure 30 minutes / 1 hora 30 minutos

Instructions to candidates

- The Bokmål version is followed by the Nynorsk version.
- Do not open this examination paper until instructed to do so.
- Choose either the Bokmål version or the Nynorsk version.
- Write a guided literary analysis on one passage only. In your answer you must address both of the guiding questions provided.
- The maximum mark for this examination paper is **[20 marks]**.

Instructions destinées aux candidats

- La version en Bokmål est suivie de la version en Nynorsk.
- N'ouvrez pas cette épreuve avant d'y être autorisé(e).
- Choisissez ou la version en Bokmål ou la version en Nynorsk.
- Rédigez une analyse littéraire dirigée d'un seul des passages. Les deux questions d'orientation fournies doivent être traitées dans votre réponse.
- Le nombre maximum de points pour cette épreuve d'examen est de **[20 points]**.

Instrucciones para los alumnos

- La versión en Bokmål es seguida por la versión en Nynorsk.
- No abra esta prueba hasta que se lo autoricen.
- Elija la versión en Bokmål o la versión en Nynorsk.
- Escriba un análisis literario guiado sobre un solo pasaje. Debe abordar las dos preguntas de orientación en su respuesta.
- La puntuación máxima para esta prueba de examen es **[20 puntos]**.

Norwegian A: literature – Bokmål version

Norvégien A : littérature – Version en bokmål

Noruego A: literatura – Versión en bokmål

Skriv en litterær kommentar til av **en** av de følgende tekstene. I besvarelsen din må du henvise til begge veiledende spørsmål.

1.

Rødme

En appelsin som en januarkveld forflyttes fra kinn til kinn, i et fødselsdagsselskap i en rustrød mursteinsgård, oppgang D, fjerde etasje.

Ute faller snøen virvlende, over mannshøye brøytekanter. Vannkjemmet sveis som nøye er gredd opp foran badespeilet hjemme, for å stivne til is underveis til selskapet, og bli stående.
5 Finbukse, genser, nypussede sko, tretten og et halvt år gammel.

To lag, hendene på ryggen, og det er den uoppnåelige fjortenårige Gun-Eva som han skal gi appelsinen videre til – Gun-Eva med det spotske skråsmilet og det viltre kastanjebrune håret.

Det alvorlige blå blikket hennes. Den hvite blusen med det tynne sølvkjedet i halsen. Den glatte hvite huden hennes, antydningen til fregner på den brede oppstoppersesa med de
10 store neseborene. Øynene hennes som står litt for langt fra hverandre. Smilehullet i det ene kinnet, når hun en sjelden gang ikke er taus, sky og alvorlig. Den ranke nakken, som det er så vanskelig å få blikket fra – selv om han naturligvis vet at det er umulig, at det aldri kan bli. Han er ikke mer enn en knoklete halvutvokst guttunge ennå, og hun? Eden-Gun.

Han snur seg mot henne med frukten fastholdt i spennet mellom hake og kragebein.
15 Brått, uten at han greier å hindre det, stiger blodet opp i ansiktet på ham, mer og mer dyprødt. Klassekameratenes knis og latter slår i bølger mot ham – maur under skjorta, ørene hans brenner.

Skakk og skeiv av å holde appelsinen fast med skulderen i halsgropen, skotter han inn i det blå blikket til den uoppnåelig vakre Gun-Eva. Så lukker han øynene og legger sitt eget
20 mørkerøde guttekinn mot hennes hvite, fjortenårige, nesten marmoraktig perfekte jentekinn – han holder på å glippe taket i frukten, men så er hun der, tett inntil.

Søkket i ham ved berøringen av kinnet hennes, støkket, gåsehuden. Glatt, tørt, varmt lukter det av henne under det viltre kastanjehåret, som kiler i nakken hans. Han åpner øynene, blikkene deres streifer hverandre, det er bare et par centimeter mellom dem. Varsomt blir
25 appelsinen forflyttet fra hans hake til hennes, fra hans ru hud til hennes glatte, fra hans knoklete guttebalanse til hennes vevre jentebalanse.

Halsgropen, frukten, halsgropen.
Eden-Gun.

Det er bare det øyeblikket, ikke mer. Men akkurat da oppstår det en stum forståelse
30 mellom dem, som i en dans, det grasiøse fjortenårige, det forknytte trettenårige. To ganger mister de nesten frukten. To ganger fanger de den, med halsgropene sine, og hendene på ryggen, bukserer den møysommelig opp igjen.

Den appelsinen!

Middelhavsgul, solduftende, gyllen, med store åpne porer, og en fin lukt av sitrus og viltert
35 nyvasket kastanjehår, som kommer tilbake i alle slags underlige drømmer, hele den snøvinteren og i tiår etterpå.

Espen Haavardsholm, *ALT: seksuelt* (1997)

- (a) Kommenter måten forfatteren bruker sanser på for å utforske handlingene og deres betydning i denne novellen.
- (b) Kommenter forfatterens språk og stilistiske virkemidler.

2.

Idyll

Paradis er her og nå og ikke hinsides.
Men spurvehauken vil ikke ete solsikkefrø
og reven nekter å tygge valmuer.

5 Jeg legger ut gift mot rovdyr og fanger dem i saks.
Sangfuglene eser opp og hakker hverandre ihjel.
Jeg sprøyter grønnsaker, blomster, trær.
Stjernehimlen faller ned
og ligger som døde insekter med bena i været.

10 Ville vekster gjennomborer hus og hage.
Jeg sprøyter mot ugress og kratt.
Blomstene begynner å slåss.
Grønnsakene får gifttenner
og hogger etter hverandre.
15 Trærne angriper hverandre med nervegass
og råtner opp innvendig.

Mann og kvinne gnir seg mot hverandre.
De får lepraflate* ansikter
og gror sammen i et sår.
20 Om natten mobiliserer de
og bygger våpenfabrikker.

En dag er landskapet dødt.
I visne trær henger bleke løypebånd
fra fjorårets terrengløp.
25 Det eneste levende er gjødselbiller
med ryggskjold som svart blod.
De beveger seg opp og ned i jordsmonnet
og forbereder et neste liv.

Harald Sverdrup, *Idyll* (1976)

* lepraflate: et ansikt uten nese forårsaket av lepra (spedalskhet)

- (a) Kommenter hvordan leseren blir ledet til en fortolkning av diktets sentrale tema.
- (b) Kommenter språket og billedbruken i diktet.
-

Norwegian A: literature – Nynorsk version
Norvégien A : littérature – Version en nynorsk
Noruego A: literatura – Versión en nynorsk

Skriv ein litterær kommentar til **ein** av dei følgjande tekstane. I svaret ditt må du vise til begge rettleiingsspora.

1.

Rødme

En appelsin som en januarkveld forflyttes fra kinn til kinn, i et fødselsdagsselskap i en rustrød mursteinsgård, oppgang D, fjerde etasje.

Ute faller snøen virvlende, over mannshøye brøytekanter. Vannkjemmet sveis som nøye er gredd opp foran badespeilet hjemme, for å stivne til is underveis til selskapet, og bli stående.

5 Finbukse, genser, nypussede sko, tretten og et halvt år gammel.

To lag, hendene på ryggen, og det er den uoppnåelige fjortenårige Gun-Eva som han skal gi appelsinen videre til – Gun-Eva med det spotske skråsmilet og det viltre kastanjebrune håret.

Det alvorlige blå blikket hennes. Den hvite blusen med det tynne sølvkjedet i halsen.

10 Den glatte hvite huden hennes, antydningen til fregner på den brede oppstoppersesa med de store neseborene. Øynene hennes som står litt for langt fra hverandre. Smilehullet i det ene kinnet, når hun en sjelden gang ikke er taus, sky og alvorlig. Den ranke nakken, som det er så vanskelig å få blikket fra – selv om han naturligvis vet at det er umulig, at det aldri kan bli. Han er ikke mer enn en knoklete halvutvokst guttunge ennå, og hun? Eden-Gun.

Han snur seg mot henne med frukten fastholdt i spennet mellom hake og kragebein.

15 Brått, uten at han greier å hindre det, stiger blodet opp i ansiktet på ham, mer og mer dyprødt. Klassekameratenes knis og latter slår i bølger mot ham – maur under skjorta, ørene hans brenner.

Skakk og skeiv av å holde appelsinen fast med skulderen i halsgropen, skotter han inn i det blå blikket til den uoppnåelig vakre Gun-Eva. Så lukker han øynene og legger sitt eget mørkerøde guttekinn mot hennes hvite, fjortenårige, nesten marmoraktig perfekte jentekinn – han holder på å glippe taket i frukten, men så er hun der, tett inntil.

20 Søkket i ham ved berøringen av kinnet hennes, støkket, gåsehuden. Glatt, tørt, varmt lukter det av henne under det viltre kastanjehåret, som kiler i nakken hans. Han åpner øynene, blikkene deres streifer hverandre, det er bare et par centimeter mellom dem. Varsomt blir appelsinen forflyttet fra hans hake til hennes, fra hans ru hud til hennes glatte, fra hans knoklete guttebalanse til hennes vevre jentebalanse.

Halsgropen, frukten, halsgropen.

Eden-Gun.

30 Det er bare det øyeblikket, ikke mer. Men akkurat da oppstår det en stum forståelse mellom dem, som i en dans, det grasiøse fjortenårige, det forknytte trettenårige. To ganger mister de nesten frukten. To ganger fanger de den, med halsgropene sine, og hendene på ryggen, bukserer den møysommelig opp igjen.

Den appelsinen!

35 Middelhavsgul, solduftende, gyllen, med store åpne porer, og en fin lukt av sitrus og viltert nyvasket kastanjehår, som kommer tilbake i alle slags underlige drømmer, hele den snøvinteren og i tiår etterpå.

Espen Haavardsholm, *ALT: seksuelt* (1997)

- (a) Kommenter måten sansar blir brukt på av forfatteren for å utforske handlingane og tydinga deira i denne novella.
- (b) Kommenter forfatteren sitt språk og stilistiske verkemidlar.

2.

Idyll

Paradis er her og nå og ikke hinsides.
Men spurvehauken vil ikke ete solsikkefrø
og reven nekter å tygge valmuer.

5 Jeg legger ut gift mot rovdyr og fanger dem i saks.
Sangfuglene eser opp og hakker hverandre ihjel.
Jeg sprøyter grønnsaker, blomster, trær.
Stjernehimlen faller ned
og ligger som døde insekter med bena i været.

10 Ville vekster gjennomborer hus og hage.
Jeg sprøyter mot ugress og kratt.
Blomstene begynner å slåss.
Grønnsakene får gifttenner
og hogger etter hverandre.
15 Trærne angriper hverandre med nervegass
og råtner opp innvendig.

Mann og kvinne gnir seg mot hverandre.
De får lepraflate* ansikter
og gror sammen i et sår.
20 Om natten mobiliserer de
og bygger våpenfabrikker.

En dag er landskapet dødt.
I visne trær henger bleke løypebånd
fra fjorårets terrengløp.
25 Det eneste levende er gjødselbiller
med ryggskjold som svart blod.
De beveger seg opp og ned i jordsmonnet
og forbereder et neste liv.

Harald Sverdrup, *Idyll* (1976)

* lepraflate: eit ansikt utan nase forårsaka av lepra (spedalsksjuka)

- (a) Kommenter korleis lesaren blir leidd fram til ei tolking av det sentrale tema i diktet.
- (b) Kommenter språket og biletbruken i diktet.
-